

INGEZONDEN.

Aan de Redactie
van het *Nederlandsch Tijdschrift voor*
Geneeskunde te Amsterdam.

Van de door u in het *Tijdschrift* van 11 Februari 1928 geplaatste waarschuwing naar aanleiding van mijn aan u ingezonden stuk van 15 December 1927 nam ik kennis.

Daar ik meende, dat de plaatsruimte in het *Tijdschrift* niet toeliet om in nadere bijzonderheden te treden aangaande het aan mij tegen mijn vrijen wil en eervol gegeven ontslag als directeur van den openbaren gezondheidsdienst uit den Curaçaoschen dienst met alle verdere consequenties voor mij aan dit ontslag verbonden, meen ik thans, na kennis te hebben genomen van de door u geplaatste waarschuwing, te kunnen treden in de nadere bijzonderheden, omtrent deze inderdaad „bijna ongeloofelijke bejegening”. En beleefd verzoek ik u om in het *Tijdschrift* deze nadere bijzonderheden ter kennis te willen brengen van de Nederlandsche geneeskundigen.

Bij mijn ambtsaanvaarding op einde Maart 1922 heb ik op Curaçao mijn ambtseed afgelegd als directeur van den openbaren gezondheidsdienst, dat ik de wetten van mijn departement zal handhaven.

Artikel 4 van de Gezondheidsverordening Ao 1917 Publicatieblad No. 44 van de kolonie Curaçao belast den directeur van den openbaren gezondheidsdienst met de handhaving van de wetten van het departement van den openbaren gezondheidsdienst.

Artikel 37 van de Begrafenisverordening Ao 1919 Publicatieblad No. 21 van de kolonie Curaçao belast den directeur van den openbaren gezondheidsdienst en den Procureur-Generaal van de kolonie met de handhaving van de Begrafenisverordening.

Bij gouvernementsbeschikking d.d. 17 Januari 1925 No. 52 heeft de gouverneur van Curaçao aan den apostolisch vicaris van Curaçao een vergunning gegeven tot het bouwen van woonhuizen binnen 50 meter van een begraafplaats, welke vergunning naar het oordeel van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst in strijd is met artikel 17 lid 1 van hoogergenoemde begrafenisverordening.

Op grond van artikel 37 van de begrafenisverordening heb ik in mijn schrijven d.d. 20 Januari 1925 No. 36 aan den gouverneur beleefd verzocht om de door hem verleende vergunning, neergelegd in zijn gouvernementsbeschikking d.d. 17 Januari 1925 No. 52, te willen intrekken.

Op grond van artikel 37 van de begrafenisverordening heb ik den procureur-generaal van de kolonie, de medehandhaver van de begrafenisverordening, beleefd verzocht om het bouwen van de woonhuizen overeenkomstig bovenvermelde gouvernementsbeschikking tegen te willen gaan.

Naar aanleiding daarvan ben ik op den 22en Januari 1925 door den gouverneur in de uitoefening van mijn ambt geschorst met behoud van vol inkomen en tot nadere beschikking.

Op mijn, tot den gouverneur inzake mijn schorsing gerichte protesten heeft de gouverneur niet willen antwoorden. De gouverneur ging op reis van 13 Februari tot 25 Maart 1925.

Op mijn tot den minister van Koloniën inzake mijn schorsing gerichte schriftelijke en telegraphische protesten heeft de minister van Koloniën mij niet willen antwoorden.

Op 1 April 1925 ben ik tegen mijn vrijen wil en eervol uit den Curaçaoschen dienst ontslagen, binnen den tijdsduur van 5 jaar waarvoor de Minister mij op 10 Maart 1922 heeft uitgezonden, onder de door den gouverneur in de ontslagbeschikking d.d. 1 April 1925 No. 244 gegeven overweging „dat ik mij boven het gezag van den gouverneur stel”.

Op 4 April 1925 werd mij in mijn woning op Curaçao beteekend de in execu-

torialen vorm gestelde gouvernementsbeschikking van 4 April 1925 No. 270 van den gouverneur die de kracht heeft van een rechterlijk vonnis. Bij deze gouvernementsbeschikking zijn van mij teruggevorderd de gelden door het rijk in verband met mijn uitzending naar Curaçao op 10 Maart 1922 ten mijnen behoeve betaald aan overtochtskosten voor mij en mijn gezin, uitrustingskosten en studietoelage ten bedrage van 8070.83 gulden.

Op 28 April 1925 heb ik den terugreis van Curaçao naar Amsterdam voor mij en mijn gezin zelf moeten bekostigen.

Bij mijn schrijven d.d. 6 Juni 1925 aan den minister van Koloniën heb ik geweigerd om te voldoen aan den inhoud van de in executorialen vorm gestelde gouvernementsbeschikking d.d. 1 April 1925 No. 270 van den gouverneur van Curacao en geëischt een schadeloosstelling naar aanleiding van het niet nakomen van de met mij aangegane dienstovereenkomst van 5 jaar.

Bij schrijven d.d. 2 Juli 1925 heeft de minister van Koloniën mij bericht dat van een schadeloosstelling geen sprake kon zijn omdat de gouverneur van Curaçao mij heeft ontslagen terwijl de gouverneur van Curaçao in de ontslagbeschikking d.d. 1 April 1925 No. 244 verwijst naar den minister van Koloniën, en voorts dat bij weigering mijnerzijds om te betalen het bedrag af 8070.83 gulden de minister van Koloniën tot beslaglegging over zou kunnen gaan. Na mijn verdere weigeringen om te betalen is de minister evenwel niet tot beslaglegging overgegaan.

In Augustus 1925 heeft de minister van Koloniën pogingen in het werk gesteld om mij uit te zenden als officier van gezondheid bij het leger in Nederlandsch Oost-Indië en zulks terwijl de gouverneur van Curaçao, die door den minister van Koloniën met 's ministers verantwoordelijkheid wordt gedekt, mij op Curaçao uit den Curaçaoschen dienst heeft ontslagen onder de overweging „dat ik mij boven het gezag van den gouverneur stel”.

Mijn sollicitatie voor den Dienst der Volksgezondheid hier te lande was voor den minister van Koloniën een aanleiding om bij schrijven d.d. 24 December 1925 van de 9e Afdeeling van het ministerie van Koloniën te berichten dat de minister van Koloniën mij voor den Dienst der Volksgezondheid zou uitzenden als ik mij bereid zou willen verklaren om in plaats van 8070.83 gulden te betalen het bedrag van 2690 gulden. Een reductie die door mij op geenerlei wijze is gevraagd, en bovendien een verzoek tot bereidverklaring, terwijl de in executorialen vorm gestelde G.B. d.d. 4 April 1925 No. 270 van den gouverneur van Curaçao die de kracht heeft van een rechterlijk vonnis mijn bereidverklaring niet noodig heeft. Bij koninklijk besluit is het bedrag van 8070.83 gulden gereduceerd tot 2690 gulden, en zulks nadat ik eerst door den gouverneur van Curaçao in mijn woning op Curaçao en later door den minister van Koloniën bij schrijven d.d. 2 Juli 1925 van het departement van Koloniën was bedreigd met een beslaglegging inzake een bedrag ad 8070.83 gulden.

Op 3 September 1926 ben ik als geneesheer in dienst van de Bataafsche Petroleum Maatschappij naar Nederlandsch Oost-Indië vertrokken, en op het departement van Koloniën heb ik den minister van Koloniën persoonlijk mijn dank betuigd voor het in mij gesteld vertrouwen om mij bij het ministerieel besluit d.d. 4 Maart 1926 No. 51 als landsdienaar wederom te willen uitzenden.

Van uit mijn standplaats Kampong Minjak in de Administratie Pladjoe Sumatra ben ik niet in gebreke gebleven om mij inzake deze Curaçaosche ontslagaangelegenheid nog te wenden tot den minister van Koloniën te den Haag, den gouverneur van Curacao en den Kolonialen Raad van Curacao en in mijn desbetreffend schrijven d.d. 21 Januari 1927 heb ik de ondeugdelijkheid van het Curaçaosch regeeringsbeleid, zooals uitgeoefend door den gouverneur van Curaçao en den minister van Koloniën die den gouverneur met zijn verantwoordelijkheid dekt, nogmaals ter sprake gebracht.

Naar aanleiding van mijn schrijven d.d. 21 Januari 1927 hebben de minister van Koloniën en de gouverneur van Curaçao op 19 April 1927 beslag gelegd op mijn salaris bij de directie van de Bataafsche Petroleum Maatschappij te den Haag inzake het bedrag ad 2690 gulden.

Ten einde mijn salaris wederom te doen vrijkomen heb ik moeten besluiten om onder protest en zonder erkenning van de rechtmatigheid van eenige Curaçaosche vordering maandelijks 50 gulden van mijn salaris af te staan ter betaling van het bedrag ad 2690 gulden.

Met betrekking tot deze inderdaad „bijna ongeloofelijke bejegening” vermeen ik u de nadere bijzonderheden te hebben vermeld.

Slechts wil ik nog vermelden de wijze waarop mijn schorsing heeft plaats gehad omdat zulks illustreert hoe het Curaçaosch regeeringsbeleid zich handhaaft:

Op den 22en Januari 1928 tusschen 11 en 12 uur v.m. werd ik op het bureau van den gouverneur van Curaçao ontboden waar ik mede aantrof den gouvernementssecretaris.

De gouverneur vroeg mij om alleen met *ja* of *neen* te willen antwoorden op vragen die hij mij zou stellen.

De gouverneur stelde mij achtereenvolgens in snel op elkaar volgend tempo de volgende vragen:

1°. „Aanvaardt u de aansprakelijkheid van uw beide brieven?” (waarbij hij mij dien van 20 Januari 1925 No. 36 en dien van 20 Januari 1925 No. 42 voorhield). Hierop antwoordde ik onmiddellijk *ja*.

2°. „Is u van oordeel dat u de bevoegdheid toekomt en u zelfs verplicht is om met alle u ten dienste staande middelen op te komen tegen beschikkingen van den gouverneur?” Hierop antwoordde ik *ja* en *neen*, en deelde den gouverneur mede dat ik op moest komen tegen beschikkingen van den gouverneur indien ik hiertoe door de wetten van mijn departement werd gedwongen. In mijn beide brieven d.d. 20 Januari 1925 No. 36 aan den gouverneur en d.d. 20 Januari 1925 No. 42 aan den procureur-generaal ben ik opgekomen tegen een beschikking van den gouverneur die naar mijn oordeel *in strijd is met een wettelijke verordening* zooals in die beide brieven *uitdrukkelijk staat vermeld*.

3°. „Ook al steunen die beschikkingen op wettelijke verordeningen en ook al zijn ze formeel juist?” Hierop antwoordde ik *neen*, en verwees naar mijn beide hoogergenoemde brieven d.d. 20 Januari 1925 No. 36 en No. 42.

4°. „Indien die beschikkingen naar uw oordeel indruischen tegen de belangen van uwen dienst?” Hierop antwoordde ik *ja* en *neen*.

Onmiddellijk er op werd ik door den gouverneur mondeling geschorst in de uitoefening van mijn ambt.

Eenige uren later ontving ik in mijn woning de schorsingsbeschikking d.d. 22 Januari 1925 No. 71 waarin staat vermeld:

„Gelezen het schrijven d.d. 20 Januari 1925 No. 36 van dr. BERGMANN aan den gouverneur.

„Gelezen het schrijven d.d. 20 Januari 1925 No. 42 van dr. BERGMANN aan den Procureur-Generaal.

„Gehoord dr. BERGMANN verklarende dat hij de aansprakelijkheid van beide genoemde geschriften aanvaardt, en dat hij van oordeel is dat hem de bevoegdheid toekomt en hij zelfs verplicht is met alle hem ten dienste staande middelen op te komen tegen beschikkingen van den gouverneur, ook al steunen die beschikkingen op wettelijke verordeningen en ook al zijn ze formeel juist, indien die beschikkingen naar zijn oordeel indruischen tegen de belangen van zijn dienst.

„Gehoord den Raad van Bestuur éénparig van oordeel zijnde dat schorsing van dr. BERGMANN onder die omstandigheden noodzakelijk is”.

Tusschen de eigenaardige ondervraging door den gouverneur en de mij opgelegde schorsing is *geen Raad van Bestuur gehoord*.

De Raad van Bestuur is wel gehoord vóórdat de gouverneur mij zijn van te voren geprepareerde strik-kruisvragen stelde, welke strik-kruisvragen de gouverneur, onder verbuiging van de door mij er op gegeven antwoorden, heeft geïnterpreteerd als mijn zoogenaamde verklaringen.

In de schorsingsbeschikking d.d. 22 Januari 1925 No. 71 ben ik geschorst op twee tegengestelde feiten; n.l.:

a. op mijn beide brieven d.d. 20 Januari 1925 No. 36 aan den gouverneur en

d.d. 20 Januari 1925 No. 42 aan den Procureur-Generaal, in welke beide brieven ik op grond van art. 37 van de Begrafenisverordening ben opgekomen tegen een beschikking van den gouverneur welke beschikking naar mijn oordeel *in strijd is met* art. 37 van de Begrafenisverordening zooals in beide brieven uitdrukkelijk staat vermeld.

b. op mijn zoogenaamde verklaring die bestaat uit de vragen No. 2 en No. 3 van den gouverneur.

En ik offer thans maandelijks noodgedrongen een deel van de vrucht van mijn werkkraft alhier in de tropen aan bovenuiteengezette handelingen van het Curaçaosch regeeringsbeleid, nadat ik tengevolge van de beslaglegging op 19 April 1927 in mijn arbeid ruim een maand zonder eenige financiën heb geleefd.

Zelfbehoud van het individu brengt mede, dat door geen geneeskundige aandacht worde verleend aan door den minister van Koloniën met betrekking tot Curaçao geplaatste advertenties in het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde*, en dat de kolonie Curaçao verstoken blijft van de hulp van gouvernementartsen, zoolang niet zal zijn gebleken, in het openbaar: of, dat de met zulk een gevaarlijke macht bekleede gouverneur gegronde redenen had voor zijn optreden tegenover twee geneeskundigen, of (mocht dit niet kunnen blijken), dat de minister bereid en in staat is, zulk optreden voortaan te beletten.

Ten einde de door u bedoelde openbare behandeling mogelijk te maken heb ik gemeend een afschrift hiervan te moeten stellen in handen van de Eerste en Tweede Kamer van de Staten Generaal, zoomede in handen van den Kolonialen Raad van Curaçao en van de Commissie van Voorlichting tot uitzending van gouvernementartsen naar de koloniën te Amsterdam.

Pladjoe. B. P. M.

17 Juni 1928.

BERGMANN.

Met vier bijlagen.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — Wedijver in het bevorderen der gezondheid.

Op bldz. 3078 in no. 25 heb ik gewag gemaakt van een leekenvereniging, die op tyrannieke wijze in Cattaraugus County de gezondheid wenscht te bevorderen en daarbij tracht, de geneeskundigen, die het niet met haar eens zijn, in hun bestaan te benadeelen. Blijkbaar wordt dit optreden van algemeene beteekenis geacht. Het mij toegezonden „*Bulletin*” van de *Medical Society of the County of Erie* (Juni 1928) bevat het bericht, dat deze *Medical Society*, zoowel als die van den Staat New-York zich in resoluties tegen de handelwijze van de „*Milbank Foundation*” hebben verzet.

— **De typhusbestrijding in het leger.** *The Journ. of the Am. med. Ass.* van 7 Juli herinnert er aan, dat gedurende den wereldoorlog slechts 0.37 manschappen per duizend van de jaarlijksche sterkte der Amerikaanse troepen door febris typhoidea werden aangetast, bij een gemiddelde sterkte van 1.5 millioen man. Bij het leger in den Cubaanschen oorlog had deze verhouding nog 141.59 per duizend bedragen. Wel kwam in dien tijd ook onder de burgerbevolking meer typhus voor, maar daartegenover stond, dat het drinkwater aan het front niet boven verdenking stond, en dat in de Fransche en Engelsche legers in 1914 en 1915 veel typhus geheerscht had. Nagenoeg alle soldaten waren echter te voren met drie doses vaccin in zoutoplossing of één dosis lipovaccin behandeld. Enkele epidemieën (21 tot 122 gevallen in verschillende eenheden) zijn niettemin voorgekomen, voor een deel te wijten aan bacillendragers of incubeerende patiënten, die in Amerika mede aan boord waren gegaan. In het Fransche leger zijn 125000 gevallen van typhus en paratyphus voorgekomen onder 8.5 millioen man in actieven dienst; in het Italiaansche 65000 op 5.5 millioen; in het Belgische 3200 op 267000; in het Duitse 112000 op 11 millioen; in het Oostenrijksche 171000 op 7.8 millioen;